

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- 75
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

7/28532 Gk 166

09/07/2025

7/29206 Gk 179

7/29209 Gk 179

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/29212-29214

Gk 179

- İlgi : a) 28/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1636603 sayılı yazınız.
b) 17/06/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1646034 sayılı yazınız.
c) 24/06/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1650550 sayılı yazınız.

7/29310-29311

7/29314

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazıyla iletilen Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/28532, Isparta Milletvekili Hikmet Yalım HALICI'nın 7/29206 ve 7/29209, İstanbul Milletvekili Suat ÖZÇAĞDAŞ'ın 7/29212, Antalya Milletvekili Mustafa ERDEM'in 7/29213, Kars Milletvekili İnan AKGÜN ALP'in 7/29214, Mersin Milletvekili Gülcan KİŞ'in 7/29310, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/29311 ile Bingöl Milletvekili Ömer Faruk HÜLAKÜ'nün 7/29314, 7/29316, 7/29317 ve 7/29319 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (18 Sayfa)

7/29316-29317

7/29319

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SUAT ÖZÇAĞDAŞ'IN 7/29212 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında ilgili yaş grubundaki bireylerin eğitime katılımı ve eğitim sürecini tamamlamaları zorunludur. Öğrenci takip sistemi ile özellikle kız çocuklarının eğitim sistemi içinde kalmalarını sağlayacak tedbirler alınmaktadır. 8. sınıfı tamamlayan öğrencilerin; genel liselere, imam hatip liselerine, mesleki ve teknik liselere kayıtları ve takibi e-Okul sisteminden yapılmaktadır. Örgün eğitime devam etmeyen öğrencilerin kayıtları da açık öğretime yönlendirilerek eğitim sistemi içinde kalmaları sağlanmaktadır. Bakanlığımızın ilgili genel müdürlükleri ile valiliklerce öğrencilerin okullara devamı, mevzuat çerçevesinde takip edilmektedir.

Bakanlığımızca, öğrencilerin okula devamlarının sağlanması ve devamsızlık sürelerinin azaltılması amacıyla birtakım politika ve projeler geliştirilerek hayata geçirilmiştir. Devamsızlık takip sistemi, rehberlik ve psikolojik destek, okul aile iş birliği, devamsızlık ile ilgili mevzuat düzenlemeleri, eğitime yönelik sosyal yardımlar bunlardan bazılarıdır. Millî Eğitim Bakanlığının 2024-2028 Stratejik Planı kapsamında, devamsızlık ile ilgili olarak aşağıdaki stratejiler belirlenmiştir:

Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nın 1. Amaç'ı; *"Temel eğitimde fırsat eşitliği ve eğitime erişimin sağlandığı, öğretim süreçleri ve eğitim ortamlarının etkin kullanıldığı bir ekosistem inşa ederek öğrencileri çağın gerektirdiği evrensel yeterliliklere sahip, millî ve manevi değerleri benimsemiş sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetiştirmek"* olarak belirlenmiştir. Bu amacın hayata geçirilmesinde *"İlkokul ve ortaokulda öğrenme kayıplarını azaltmaya yönelik destekleyici mekanizmalar güçlendirilecektir."* şeklinde ifade edilmiştir. Bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik izlenecek stratejiler içinde özellikle öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin analiz edilerek ailelere yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılması planlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nın 2. Amaç'ı ise *"Çağın ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandıran, teknolojiyi üreten, tarih bilinci ve bilim aracılığıyla geleceği kurgulayan, nitelikli insan kaynağı yetiştiren, ekonomiye katkı sunan, değerleriyle bireyi hayata hazır kılan, empati ve nezaket kazandıran bir ortaöğretim yapısı ile öğrenciler yetiştirmek."* olarak belirlenmiştir. Bu amacın hayata geçirilmesi kapsamında *"Öğrencilerin yetkinliklerini ve niteliklerini geliştirmeye yönelik bireysel özellikleri de dikkate alınarak yapılacak çalışmalarla devamsızlık ve sınıf tekrarları azaltılacak ve eğitime katılımları artırılacaktır."* hedefi belirlenmiştir. Hedefi gerçekleştirmeye yönelik stratejiler arasında; *"Öğrencilerin ortaöğretime katılımlarının artırılmasına, devamsızlık ve sınıf tekrarlarının azaltılmasına ve örgün eğitim içinde kalmalarına yönelik çalışmaların yapılması"*, *"Ortaöğretimde öğrencilerin akademik, bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif faaliyetler ile sosyal sorumluluk programı kapsamındaki çalışmalara katılımlarının sağlanması"* hususları yer almaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan, 2025 yılında başlayan ve üç yıl sürmesi planlanan "Temel Eğitimde Devamsızlığın Azaltılması Projesi" kapsamında:

- Mevzuat ve alan yazını kapsamında devamsızlık tanımının analizi ve politika önerilerinin değerlendirilmesi,
- e-Okul üzerinde devamsızlık sayı/oranlarının il/ilçe/okul bazında analizi,
- İllere özgü sorun ve ihtiyaçların belirlenmesi,

- Sorunlara özgü faaliyet alanlarının belirlenmesi,
- İşbirliğine ihtiyaç duyulacak kurum/kuruluşların belirlenmesi,
- 81 ile özgü yerel katılımcıların desteğiyle eylem planlarının hazırlanması,
- Geliştirilen eylem planlarının izlenmesine yönelik internet tabanlı izleme modülünün geliştirilmesi,
- Geliştirilen eylem planları doğrultusunda bir model önerisi hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve diğer paydaşlara yönelik eğitim içerikleri hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve okulun diğer paydaşlarına yönelik elektronik içeriklerin hazırlanması,
- Geliştirilen öğretmen/aile elektronik içeriklerinin bakanlığımız platformlarında (EBA/ÖBA/HEMBA) yayınlanması planlanmaktadır.

27 Nisan 2024 tarihli ve 2024/5 sayılı “Mevsimlik Tarım İşçileri” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi’nin “Eğitim hizmetleri” başlıklı 3’üncü maddesinde eğitim hizmetlerine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca 06.08.2024 tarihinde yayımlanan “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Aile Çocuklarının Eğitime Erişimi” konulu 2024/52 sayılı Genelge ile mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimlerine yönelik tüm iş ve işlemler tanımlanmıştır. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 19-21 Ağustos 2024 tarihlerinde ilgili Genelge’de belirtilen “İl Eylem Planları”nın hazırlanmasına yönelik “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarının Eğitime Erişimi Eylem Planları Hazırlık Çalıştayı” düzenlenmiştir. Ayrıca 2024/52 sayılı Genelge kapsamında Bakanlık taşra teşkilatı tarafından mevsimlik tarım işçisi çocuklarına yönelik daimi ikametgâhlarına döndüklerinde il/ilçe/okul temelli tespitler ve planlamalar yapıldıktan sonra telafi/yetiştirme eğitimleri yapılacaktır.

IPA-II Dönemi’nde İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı’nın “Herkes Erişim Sağlayarak Eğitim Erişimi ve Beceri Düzeylerinin Artırılması” aktivitesi altında yürütülen ve MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü’nün *operasyon faydalanıcısı* olduğu Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi kapsamında; herkesin (özellikle kız çocuklarının) ortaöğretime erişiminin artırılması için ağırlıklı olarak lise eğitimi çağındaki çocuklara, ailelerine ve eğitim personeline yönelik bir dizi önleme, müdahale ve telafi faaliyetleri yürütülmüştür.

Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin “Önleme, müdahale ve yönlendirme hizmetleri” başlıklı 59/A maddesi gereğince oluşturulan Önleme, Müdahale ve Yönlendirme Komisyonunca, devamsızlık nedeniyle sınıf tekrarı riski olan öğrenciler takip edilerek devamsızlık nedenlerini ortadan kaldırmaya yönelik öğrencilere önleyici çalışmalar yapılmaktadır.

Okuldan erken ayrılma/devamsızlık ile mücadele edilmesi amacıyla Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti ortak finansmanıyla yürütülmüş Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının *faydalanıcısı*, Millî Eğitim Bakanlığının *eş faydalanıcısı* olduğu Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Projesi (ŞNT II) kapsamında Aile Psikoeğitim Programı, Akademik Becerileri Geliştirme Müdahale Programı ve Eğlenceli Eğitsel Grup Rehberliği Psikoeğitim Programları geliştirilmiştir. Söz konusu proje ile okuldan erken ayrılma ve okul devamsızlığını önleme ve müdahale programları geliştirilmiştir. Okul devamsızlıklarının azaltılması amacı ile yürütülen çalışmalarda söz konusu programlardan yararlanılmaktadır.

Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi kapsamında, herkesin ortaöğretime erişiminin artırılması için ağırlıklı olarak lise eğitimi çağındaki çocuklara, ailelerine ve eğitim personeline yönelik olarak; öğrencilerin erken okul terkinin önlemek amacıyla farklı bileşenlerden oluşan entegre bir önleme, müdahale ve telafi

7/29212

modelinin geliştirilmesi ve uygulanması (pilot okullarda); devamsızlığın önlenmesi ve eğitim ve öğretimden erken ayrılmanın önlenmesine yönelik bir ulusal strateji belgesinin hazırlanması; her pilot okul için devamsızlığın ve eğitim ve öğretimden erken ayrılmanın önlenmesine yönelik eylem planlarının hazırlanması; kapsamlı eğitim programlarının tasarlanması ve uygulanması; MEB personeline, öğretmenlere, okul idarecilerine, öğrencilere ve velilerine, sivil toplum kuruluşlarına ve halka yönelik farkındalık artırma kampanyaları ve faaliyetlerinin geliştirilmesi ve uygulanması; pilot illerde saha ve izleme ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi gibi birtakım faaliyetler yürütülmüştür.

Örgün ortaöğretim kurumunda öğrenim görmek üzere tercih hakkını kullanmayan veya tercihte bulunmalarına rağmen yerleşemeyen öğrencilerden örgün ortaöğretime devam etmek isteyenlerin yerleştirme işlemi, il/ilçe öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonlarınca boş kontenjanı bulunan ortaöğretim kurumlarına yapılmıştır.

Öte yandan, devamsızlıkların takip edilmesi ve azaltılması için önlemlerin alınması amacıyla Türkiye geneli aylık ve dönemsel olmak üzere öğrenci devamsızlık durumları izlenmektedir. Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı tüm okullarda 2024-2025 eğitim öğretim yılında öğrenci devamsızlık ve okul terklerinin azaltılmasına yönelik yürütülecek çalışmalar kapsamında, illerimizdeki öğrenci devamsızlık nedenlerini ve uygulanacak tedbirleri de kapsayan izleme faaliyetlerini, disiplin cezası alan öğrencilerle ilgili verileri, okul pansiyonlarının doluluk oranlarını, okula devam oranlarının artırılmasına yönelik yürütülen çalışmaları ve okullarda oluşturulması gereken önleme, müdahale ve yönlendirme komisyonlarının çalışmalarını da içeren yıllık okul eylem planlarının hazır hâle getirilmesi hususlarında il millî eğitim müdürlükleri bilgilendirilmiş, devamsızlık izleme formlarının düzenli olarak doldurulması sağlanmıştır.

Bununla birlikte Din Öğretimi Genel Müdürlüğünce, öğrencilerimizin akran ilişkilerini geliştirmek, sağlıklı aile, sağlıklı toplum için anne babaların çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmalarının önündeki engelleri kaldırmak, çocukların duygu ve düşüncelerini anlamalarında ve kuşak farklılığı bağlamında karşılaşılan güçlüklerle çözüm üretme noktasında velilere rehberlik etmek amacıyla Aile Çocuk Eğitim Programı uygulanmaktadır. Bu program öğrenci ve velilerine yönelik eğitimleri kapsamaktadır. 2024 yılında 930 imam hatip okulunda uygulanmıştır.

Okula aidiyet duygusunun güçlenmesine ve öğrencilerin okula devamına katkı sunacağı düşünülen “Akran İlişkileri” ana temasında şu konulara yer verilmiştir:

- Olumsuz ve zorlayıcı akran davranışlarını (zorbalık) önlemek için aktif çalışmalar
- Kriz ve öfke yönetimi
- Zorlayıcı akran davranışlarına karşı değerler eğitimini güçlendirme
- Siber zorbalığın belirlenmesi ve önlenmesi

Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda okul aidiyetinin artırılması ve engelleyici nedenlerin araştırılması amacıyla bir çalışma yapılmıştır. “Okul Aidiyetinin Artırılması ve Engelleyici Nedenlerin Araştırılması” başlıklı ankete ilişkin verilerin değerlendirilmesi ile devamsızlık oranı ortalamanın üzerinde olan yirmi okulun idarecisiyle yapılan toplantı sonucunda devamsızlık nedenlerinin analizi yapılmış ve alınacak tedbirler görüşülmüştür.

Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün 17.02.2017 tarihli ve 90757378-220-E.2057687 sayılı yazısı ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında devamsız öğrencilerin okula devamlarının sağlanması ve devamsızlık oranlarının azaltılması amacıyla il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum müdürlükleri tarafından yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği hâlinde birtakım faaliyetler yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Bu faaliyetler arasında, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlükleri ile iletişim sağlanarak

düzenlenecek kurslara öğrencilerin yönlendirilmesi konusunda işbirliği yapılması, aile ve sosyal politikalar il müdürlükleri ile iletişim kurularak uzman desteğinin sağlanması konusunda işbirliği yapılması ve okul-aile birlikleri ve yerel yönetimlerle birlikte maddi destek imkânlarının oluşturulması yer almaktadır.

2024 yılı Temmuz ayında yapılan çalışmaya göre; 2023-2024 eğitim-öğretim yılında 46 ilde resmî mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin ve velilerinin devamsızlık konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla aile ve sosyal politikalar il müdürlükleri ile iletişime geçilmiştir. Toplam 3.067 resmî mesleki ve teknik ortaöğretim kurumunda, okuldaki devamsız öğrencilerin tespiti amacıyla okul yönetimi, okul rehber öğretmeni ve sınıf rehber öğretmenlerinden oluşan öğrenci devamsızlıkları hakkında çalışacak devamsızlık ekipleri oluşturulmuştur. Ekip faaliyetleri kapsamında devamsız öğrencilerin velileri ile iletişim kurmak amacıyla toplam 49.706 ev ziyareti gerçekleştirilmiş ve 233.848 veli ile iletişime geçilmiştir.

Soru önergesinde Resmî İstatistik Programı kapsamında talep edilen veriler; Bakanlığımızın “<https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>” internet adresinde yayımlanan Millî Eğitim Örgün Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim adlı yayında yer alan “1.1.a Öğretim yılı ve eğitim seviyesine göre okullaşma oranı” başlıklı tabloda yer almaktadır.

Resmî, özel ve gönüllü kuruluşların her türlü eğitim öğretim faaliyetleri Bakanlığımızın izni ve denetimine tabidir. Yetkili makamlardan kurum açma izni almadan yapılan faaliyetler izinsiz faaliyet olarak tanımlanmaktadır. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu’nun 3’üncü maddesinin 11. fıkrasında yer alan “*Bu Kanun kapsamındaki eğitim-öğretim faaliyetlerini yapan ancak bu Kanuna uygun olarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeyen yerleri kuran veya işletenlere brüt asgari ücretin 20 katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valiliklerce kapatılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.*” hükmü gereğince valiliklerde oluşturulan komisyonlar tarafından izinsiz faaliyet gösteren yerler hakkında tespitler yapılarak idari işlem uygulanmaktadır. Bu kapsamda 1.628 yer kapatılarak idari işlem uygulanmıştır.

Ülke genelinde müfettiş gruplarınca yapılan denetimler sonucu, öğrenci kayıtları konusunda mevzuat hükümlerine aykırı hareket eden kurumlar hakkında çeşitli yaptırımlara gidilmiş, bu kapsamda idari işlem tesis edilmiştir. Bazı eğitim kurumlarında ise inceleme-soruşturma devam etmekte olup inceleme/soruşturma raporlarının sonuçlarına göre işlem tesis edilmektedir.